

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Thesavrvs Sacrorvm Ritvvm, Sev Commentaria In Rvbricas Missalis, Et Breviarii Romani.

In quibus origo cuiusque Ritus, causae historicae, vel mysticae, ex
maiorum ingenio, Theoria, Praxis, obligatio, & exquisitus vsus, additis
opportune Decretis omnibus S. Rituum Congreg. quàm breuissimè
explicantur.

Gavanti, Bartolommeo

Venetiis, 1647

De Caeremonijs in priuata Horarum Canon. recitatione. Cap. 1.

urn:nbn:de:hbz:466:1-9521

made maioris non dicit, *Iube Domne*, nec in fine, *Tu autem Domine*, ob causas à nobis allatas *Sectione 6. c. 13. nu. 11. pag. 99.* Quæ etiam omittuntur Vesperti ad ientacula breuia in diebus ieiuniorum; in quibus, qui benedicit, aut gratias agit, multa omittit de communi benedictione, aut gratiarum actione; qua in re abundat quisque in sensu suo, & varietate sunt formulæ Regularium. Rubricæ Breuiarij nihil præscribit de hac re; vt intelligamus, ientacula vespertina in diebus ieiuniorum concedi secundum indulgentiam, non secundum imperium; & integrum ieiunium Ecclesiasticum non admittere, nisi vnicam comestionem, quæ in Breuiario vocatur cæna, ad quam adhibentur benedictio, & gratiarum actio cæna assignata.

14. De lectione verò quid dicemus? Augustinus dicitur auctor lectionis ad mensam à Gemma *lib. 2. cap. 63.* vt mentes cum corporibus reficiantur, iussa fuit ad mensam Episcoporum ab Eusebio Papa, vt in Epitome Conciliorum, deinde ad mensam Sacerdotum à Conc. Nānetensi, & Tolet. 3. c. 7. à Gratiano *relatis distm. 44.* Origenis tempore fuisse in usu hanc lectionem tradit Hieronymus *in epist. 8. ad Marcellam.* In Canonibus Re-

gularium adhibitam fuisse scribit Bassi *in regul. breuiar. interrogat. 180.*

15. S. Bernardus à Radulpho citatus *propof. 11.* curabat legi in Refectorio libros sacræ Scripturæ, qui non leguntur in Choro; & post libros Machabæorum legi quatuor libros Euangeliorum, dimissis, seu omissis Passionibus, quod postremum, meo iudicio, est maximè notandum, & ad maiorem Dominicæ Passionis reuerentiam obseruandum videtur, ob auctoritatem tanti Patris.

16. Itinerarium post Benedictionem Mensæ ad usum Cleri collocatum est in fine Breuiarij; cuius auctor est incertus, neque reperitur in antiquis Breuiarijs. Habetur autem paulò longius pro itinere Prælatorum in Pontificali antiquo, cum Canticò, Antiphona, Versibus, & Orationibus, vna mutata, & altera ante Canticum addita, vt ferè idem sit cum nostro Clericorum Itinerario. Porro Antiphona, Canticum Zachariæ, preces, & Orationes, quarum vltimæ duæ diuisim habentur in Sacramentorum libro Sancti Gregorij, sunt itineri cuiusque faciendum satis accommodatæ: Conuenit autem Clerico semper orare, vt itinere suo perueniat ad Deum. Atque hic finis est Breuiarij Romani.

SECTIONO DECIMA.

De Cæremonijs ad Horas Canonicas adhibendis.

Hora Canonica, vel ab vno, vel à pluribus simul; vel extra Chorum, vel in Choro, vel solemniter, vel minus solemniter recitari possunt: quibus modis cum peculiates accidant Cæremoniæ, de his reliquum est, vt breuiter agamus.

SECTIONIS X. CAPITA III.

1. De Cæremonijs in priuata Horarum Canon. recitatione. 2. De Cæremonijs Horarum Canon. in Choro recitandarum. 3. De Cæremonijs Horarum Canoniarum in Choro solemnius recitandarum.	De Cæremonijs in priuata Horarum Canonicarum recitatione. Cap. I. 1. Conuenièter statuitur ad Orationem Dominicam, Salutationem Angelicam, quia sunt de textu Euangelico; ac Symbolum item Apostolorum, vt ad fidei cõfessionem promptiores videamur, Item

Item ad Horarum initia, quibus adiutorium diuinum imploramus, & laudē Deo Trino tribuimus ad Inuitatorium, ne se-gnes videamur, dum alios inuitamus. ad Hymnos, qui sunt laudes Dei solemniores, inter quos, *Te Deum*, quoque nameramus. Ad Versus quosque Nocturnorum, & post Hymnos, quia ijs, vt docuimus supra, conuertimur, & excitamur in Deum. ad textum Euangelij ante Homiliam quod per se patet. ad Capitula, quæ sunt breues exhortationes maiorum. ad Cantica, *Benedictus*, *Magnificat*, & *Nunc dimittis*, quæ vocantur Euangelia. Ad Oraciones denique omnes, quibus immediate Deum alloquimur (excepto triduo maioris Hebdomadæ) & ad preces, quæ præcedunt.

2. Standum erit tempore Paschali, & in omnibus Dominicis, à primis earum Vesperis ad Antiphonas B. V. quæ dicuntur in fine officij, ex causis supra allatis.

3. Ad Psalmos standum esset, vt supra probauimus, *Secl. 5. cap. 8.* sed pluri-mi sedent, non pauci partim sedent, partim stant, quia spiritus promptus, caro autem infirma. Ad Lectiones quoque in officio paruo B. Virg. in Aduentu laudabilis statur; quia sunt de Euangelio.

4. Genuflectendum autem erit ad ea verba Inuitatorij: *Adoremus*, & *procedamus*, vt in Cærem. Episc. lib. 2. cap. 6. quod monent eadem ipsa verba. Item ad preces seriales in Laudibus, Vesperis, & Horis, in diebus nimirum pœnitentiæ dicatis. Item ad Preces in officio Defunctorum, maioris mœroris gratia. Item in Hymnis ad ea: *Veni Creator Spiritus*: *Aue Maria stella*: *O Crux aue spes vnica*: *Tantum ergo Sacramentum*, si coram Sacramento dicitur, ex Cærem. Episcop. lib. 1. cap. 28. quidam laudabiliter ad ea quoque: *O salutaris hostia*, & causa patient ad maiorem reuerentiam, qua etiam de causa genuflectimus ad ea in Hymno, *Te Deum*, *Te ergo quesumus*, &c. ex Cærem. lib. 2. cap. 5. & 6. Denique ad Antiphonas B. V. quæ dicuntur in fine officij, & ad Oracionem Dominicā, Salutationem Angelicam, & Symbolū Aposto-

lorum, quæ dicuntur in fine Completorij, (exceptis Dominicis, & tēpore Paschali vt supra dictū est) erit genuflectendum.

5. Præterea caput inclinandum erit ad Versum, *Gloria Patri*, & *Filio*, &c. ad nomen. *IESV*, *MARIÆ*, & *Sancti*, de quo officium recitatur. Item ad, *Confiteor*, &c. quod in Prima, & ante Cōpletorium dicitur, vsque ad, *Misereatur*, inclusiue, ab eo, qui dicit, & cui dicitur, respectiue, vt in Missa.

6. Signum crucis adhiberi debet, pollice sibi signando os, ad illud, initio Matutini, *Domine labia mea aperies*, &c. vt in Rubricis Brev. de Matutino tit. 13. num. 1. Item manu extensa signando se à fronte ad pectus, & à sinistro humero vsque ad dextrum, cum dicitur, *Deus in adiutorium nostrum*, &c. Item ad versum, *Adiutorium nostrum*, ante Confessionem in Prima, & Completorio, sumpto ritu c. Missa, vt tit. 15. dicitur de Prima, numero 2. Item ad, *Indulgentiam*, vt in Missa; & ad ea in fine Primæ: *Dominus nos benedicit*; & in fine Completorij: *Benedicat*, & *custodiat nos omnipotens*, &c. Aliqui signum crucis cum pollice formant in pectore ad: *Conuerte nos Deus*, &c. quæ omnia causas habent satis apertas, & congruentes. Laudabile quoque est signum crucis fieri ad Antiphonam de Cruce in officio seriali.

7. In Psalmis Gradualibus, quæcumque preces dicuntur flexis genibus ad mœrorem, & luctum indicandum, multo magis hæc genuum flexio congruit Pœnitentialibus Psalmis Litanij, & Oracionibus (quæ tamen Oraciones à stante Hebdomadario dicuntur) vt prescriptum est in fine Breuiarij. Ad alia non incongruè sedetur. Percutiunt sibi pectus aliqui ad, *Agnus Dei*, sicuti in Missa. Bene verò percutiunt pectus, ad ea in confessione ad Primam, & Completorium: *mea culpa*, &c. vt fit in Missa.

De Cæremonijs Horarum Canoniarum in Choro recitandarum. Cap. II.

1. Proprios mores vnaquæque habet Ecclesia, & laudabiles consuetudi-

L 2 nes,